

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24—	v upravnitvju prejemam:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	četr leta	550
na mesec	2—	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (l. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izbaja vsak dan zvečer izvenčni sedež in praznik.

Inserati veljajo: petek vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Upravnitvju naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Pogomezna številka velja 10. marca.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefoni št. 85.

Slovenski Narod velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:	K 28—
celo leto	13—	celo leto	13—
pol leta	650	za Ameriko in vse druge dežele:	
četr leta	230	celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znaniš.

Upravnitvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Razkrinkani klerikalci

Zopet enkrat stope klerikale pred slovensko javnostjo na sramotnem odu, razkrinkani kot perfidni in podli spletkarji, katerim se laž, natolevanje in obrekovanje najpričutljivejša sredstva v doseglo svojih vedno nečednih, vedno nepoštevih namenov.

Cel teden je glasilo klerikalne stranke lajalo na »Zvezo južnih Slovanov« in posebno na njenega načelnika dr. Ploja, očitajoč zvezi in dr. Ploju izdajstvo v zadevi slovenskega vseučilišča. Trdila je klerikalna stranka, da se je »Zveza južnih Slovanov« izneverila svoječasnemu sklepu »Narodne zvezze«, to je skupine organizacije obeh jugoslovenskih klubov; očitala je »Zveze južnih Slovanov«, da gleda vseučiliščega pranja popolnoma samostojno postopu, ne oziraje se na klerikale, in sončno da je storila gledi italijanske fakultete sklepe, ki baje pomenijo, da hoče »Zveza južnih Slovanov« dopustiti ustanovitev italijanske fakultete, ne da bi se prej zagovorila ustanovitev slovenske visoke šole.

Vsaka beseda v teh klerikalnih dolžtvah je laž, vsaka beseda je brezstidna izmišljotina. Pribili smo to že opetovano tekom zadnjega teden. Nov dokaz za to prijavljame danes. Načelnik »Zveze južnih Slovanov« dvorni svetnik dr. Ploj nam piše:

Visokospostovano uredništvo!

Po večdencnici odsotnosti sem se v petek zvečer vrnil na Dunaj in došel v roke »Slovenca« številke od 21. in 24. marca, v katerih piše v članjih, naslovljenih »Mučno presenečenje« in »Izdano Slovensko« o sklepih »Zveze južnih Slovanov« v zadevi laške pravne fakultete, oziroma jugoslovenskega vseučilišča.

Stvar, za katero se gre, je tako važna, da sem smatral kot svojo dolžnost poslati »Slovenec« priloženi popravek, iz katerega se razvidi, da so izvajanja in napadi na »Zvezo južnih Slovanov« in na mojo osebo popolnoma neutemeljena in neresnčna.

Prosim častito ureništvo, da prinesete v svojem ceujenem listu priloženi popravek.

Z odličnim spoštovanjem udani dr. Ploj,

načelnik »Zveze južnih Slovanov«.

Gradec, 26. marca 1910.

»Slovenec« poslani popravek dr. Ploja se glasi:

Cenjeno uredništvo!

Z ozirom na članek »Mučno presenečenje« in »Izdano Slovensko« v Vašem listu od 21. oz. 24. sušča zahtevam sklicujoč se na § 19. tisk. zakona, da prinesete slednji popravek:

Ni res, da sem jaz v seji »Zveze južnih Slovanov« dne 18. t. m. izdal poseben komunikate, ni res, da se je v tej seji od strani »Zvezce« v obče izdal komunikate.

Ni res, da je »Zvezec« v tej seji sklepala o takšnem postopanju proti vladnemu predlogu glede laške pravne fakultete;

res je sicer, da je v tej seji član »Zvezce« predlagal, da se »Zvezec« naj bavi v vprašanjem takšnega postopanja v navedeni zadevi.

res pa je, da ni prišlo do nobene debate in do nobenega sklepa, ker sem jaz takoj izjavil, da obvelj v tej zadevi sklep »Narodne zvezze« iz zadnjega polletja in da ta sklep veže »Zvezo južnih Slovanov« toliko časa, dokler se ta sklep ne spremeni ali razveljavlji.

To moje stališče se je odobrilo in s tem je bila ta zadeva končana brez debate in brez sklepa.

Z odličnim spoštovanjem

dr. Ploj, m. p.

načelnik »Zveze južnih Slovanov«.

Gradec, 26. marca 1910.

Kot beli dan je torej jasno, da je vse, kar je v imenu klerikalne stranke pisaril »Slovenec«, prav vse, od konca do kraja izmišljeno in zlagoano. »Zvezec« sploh ni debatirala o svojem postopanju in ni ničesar sklepala v tej zadevi, »Zvezec« ni izdala nobenega komunikata, marvej je soglasno pritrdirila dr. Ploju, ki je zastopal stališče, da sklep »Narodne zvezze« velja za »Zvezo južnih Slovanov« dokler se ne spremeni ali ne razveljavlji. Na strani »Zveze južnih Slovanov« torej jasnost, lojalnost in poštenost — na klerikalni strani pa lažnjiva zavrnatost in nepoštenost. Sedaj je stvar docela jasna in vsa javnost vidi, da so klerikale postavljene kot razkrinkani lažnjivci in obrekovalci na sramotilni oder.

Narodna obramba slov. klerikalcev.

Ni še dolgo temu, ko je pisal »Slovenec«, da so katoliški Nemci

začeli tekmovati z nacionalci pri nabiranju prispevkov za takozvano nemško »obrambo«. Storili so to zategadelj, da ne izgube vpliva med ljudstvom. S tem je »Slovenec« priznal, da so klerikale sicer pri vseh narodih brezdomovinski, aka kaj storijo za narodnost, vodi jih k temu edino le strah, da bi jim narodni sloji vzel ves kredit pri ljudstvu.

Ta strah je vodil tudi naše klerikale, ki so po svojem gnušnem napadu na našo edino obrambno družbo so. Cirila in Metoda spoznali, da so se vsled tega zamerili tudi v lastni stranki tistim, ki jim strankarska strast še ni zadušila ljubezni za narodnost. Po tej poti bi klerikali izgubili vpliv pri ljudstvu, zato so se sedaj lotili obrambnega dela na papirju. Velikonočni številki »Slovenec« so prilozili bombastično pisano polo »Narodno obrambni Vestnik«.

V uvodniku piše ta »Vestnik«: Sin, ki vidi svoje starše v bedi in jim ne pomaga, brat, ki vidi svojega brata v nesreči, nevarnosti, da se pogubi, a mu niti ne iztegne nasproti roke, da ga otme iz potapljalčnih valov, greši zoper božjo postavo, se izkaže nevhvaležnega za dobrote, katerih ne more svojim staršem nikdar dovolj poplačati. — Kako se naj šele imenuje tisti, ki nele ne pomaga staršem, ne iztegne potapljalčemu se bratu roke v rešitev, temveč napade in sirovu sune v stran tistega, ki hoče iztegniti bratu roko v rešitev? Zgled: potapljalčič se brat: naši obmejni Slovenci; skrbni rešitelj: družba sv. Cirila in Metoda; našilnec: slovenski klerikale.

Kako bodo reševali pri »Slovencu« obmejni Slovence, pove nadaljnji odstavek istega članka: Mi ne vidimo rešitve obmejnih Slovencev v tem, da bi jim ustavljali sole . . . potem moramo zidati po vseh koroskih vaseh, koder prebivajo Slovenci, po vsi Stajerski itd. slovenske šole. — Kako pa si misli »Slovenec« reševanje obmejnih Slovencev? »Poščeli bomo svoje delo posebno mladinsko organizacijo v narodno-groženih krajih: mladinska društva na strogi katoliški podlagi so naš ideal.«

Jako enostavno! Sole veljajo denar, zato jih ne bodo ustavljali, pač pa mladinske organizacije, ki nele skoraj nič ne stanejo, temveč do načajo bisagi še denar. Za obmejni Slovenci nabran denar pa bo šel za volitve in za katoliški tiskovni sklad potom časopisa.

splazi vanjo, pomeša črno temo z njenom mokro goščobo, leže brezmejna in brezkončna čez doline in višine. Odurno nervozna tišina vlaže sredi nje, pretrgana, kakor preskana s plašnim krikom sove, z zamolklimi lajanjem potepenega psa, ki je izgubil sred nje sied do doma in gospodarja.

Severka je brezroba severka, leta so ji upognila hrbit, življenje ji je začrtalo po leh in čelu stotere braže in gube, skalilo oči, da se zde, kakor bi plavale v kalni vodi. Tam pod gozdom ima revno in slammato kajžo, tik hoste ima eno samo nivo, svoje šume nima, da bi ji dajala drv, kadar se shladijo časi in potrka zima na duri. Zato pobira dračje že vso jesen, nosi ga domov, shranjuje ga v vezi s skrbjo in previdnostjo, kakor nekakšno živo in mogočno obrambo proti mrazu, ki preti njej in njenemu življenju.

Jesenko popoldne je, mrtev in gluhan dan vse naokrog, tam spodaj na dejelni cesti tuintam popotnik, ki gre z umerjenim korakom in vase potopljeno po svojih namenih. Na desno in levo se širi preko holma gozd; zdi se, kakor bi bilo priomalno drevje od obeh strani in se ustavilo obnemoglo na hudem klancu, tisto, ki je močnejše in jače, bi prišlo do vrha in se tam udomilo, brezoje, ki je vitkeje in spretnejše, bi se nanoplo.

Pa tudi pri mladinski organizaciji se ne bodo držali klerikale našnega, temveč le verskega stališča. »Vestnik« pove to odkrito: »Nikakor ne stojimo na šovinistično narodnem stališču in fraza radikalnega dijašta o absolutni narodnosti se tudi že prezivila.

Tako v naslednjem članku, ki ga je spisal posl. dr. Verstošek, pa bje prvi člankar po zobe. V prvem članku je namreč rečeno, da ni pravi namen za rešitev obmejnega Slovenstva ustavljivanje slovenskih šol. Dr. Verstošek pa piše: »Nešteto nemškatarskih šol so zasejali pod vplivom nemškega Schulvereina po celem Spod. Štajerskem. V obmejnih krajih so večinoma vse šole, ki so bile dvojezične, kot take le še na papirju. Nemškatarski okrožni sveti, ki delujejo složno s Schulvereinom, nastavljajo le zagrizene nemškatarske učitelje, ki trebijo slovenščino iz teh dvojezičnih šol i. t. d.

Pri taki doslednosti bodo klerikale reševali obmejne Slovence, ki se lahko nad takšno pomočjo — zjako.

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij Kokalj.

II.

Varnostna sredstva.

Načrt nam tudi glede varnostnih sredstev, ki naj bi, če ne že onemogočevala, pa vsaj omejevala zločine, nudi marsikaj novega in tudi dobre.

Blažnika ali pijance, ki je začril dejanje, kaznivo z več nelo 6 meseci in česar razsodnosti ob času storjenega dejanja se ne da deločiti in presoditi, se odda državnemu zavodu za zločinske norce tedaj, ako je radi svojega duševnega stanja in z ozirom na njegovo življenje in posebnost njegovega dejanja zlasti nevaren naravnosti, človeštva ali imetu. Bolnik ostane v zavodu, dokler ne prenehne ta nevarnost. Izpost iz zavoda se lahko izreže nepogojno ali pa proti preklicu. Inozemec je pa le toliko časa zavarovati, dokler se ne oddaji njihovi državi.

Takozvani zavarovalni zapor je pa doposten v dveh slučajih.

Kadar se ima opraviti s takim storilcem, ki je bil obsojen radi hu-

dodelstva ali pa pregreška na več

tisoč novih studenčev in studenčkov, tisoč srebrnih vodic, hitečih po stoterih ovinkih mimo korenin in kašnja inženirja in višav v dolini, ko se dvignejo iz južnih gor težki temnomodri in skoro črni oblaki, bežeči kakor prepoden rokomavhi proti severu in toneči za tamožnje obzorce — ob takem času se prebudi gozd, zabučni, da napolni njegov šum bližino in daljino. V temni spomladanski noči zabobni gora, zašumijo bori in smreke, zazibljejo na široko košate in visoke vrhove, zabučijo v svet svojo temno vest.

Severka pozna njihovo šumenje in njihovo buko. Dobro ve, da je prišel njihov temni in zlobni gospodar, ki je hodil dozdaj neviden očem in goljufiv mladi pameti in misli po zimskih in predpustnih veselicah, nastavljal tam tisočere vade, zatruljal kri in krepil nagnjenje k slabostim, da je prišel satan, oble greha in nesreča, v svoje letno bivališče, v gočave in gozdove. Sredi južne spomladanske noči je prišel vanje, zatulil je, in od vseh strani so pridrveli volkovi, njegovi bratje, priletele so sove, njegove cestre, letale okrog glave in z mahanjem svojih občin krihl hladile njegov vroči in poklenki obraz. Ha! Smejal se je macijim očem svojih sestra, redčim žrelom, bolim in močnim zombem, iskrečim pogledom svojih div-

kot 6 mesecev, a je bila njegova sposobnost, da vidi krivičnost svojega dejanja in da podredi svojo voljo temu izpredvi, ob času dejanja z bog njegovega stalnega bolnega stanja bistveno manjša, se ga sme po prestali kazni še dalje imeti zavarovalnega tedaj, če ga je smatral nevarnim radi njegovega stanja in z ozirom na njegovo življenje ali posebnost njegovega dejanja. Dopustnost zavarovanja se izreže v razsodbi. Zavarovanje se pa izvrši v posebnem državnem zavodu ali pa v posebnem oddelku državnega zavoda za zločinske norce

jo odlični kriminalisti, da bi bil skrajni čas, da se ali popolnoma črtajo iz kazenskega zakona ali pa da se vsaj bistveno izprameni jedro zadevnih prestopkov. Saj ima po nešem kazenskem zakonu (§ 522) nastopiti izgon celo tedaj, če se inozemca obsodi radi prepovedane igre. In tako določilo ima država, ki sama s svojo malo loterijo goji in neguje v velikem slogu — igro!

Zapadne se pa izrekajo také stvari, ki so po svoji kakovosti določene za izvrševanje kakuge kaznjivega dejanja, ki izvirajo iz takega dejanja, ki se uporabljajo pri kaznjivem dejanju in konečno stvari, s katerimi se je izvršilo kaznjivo dejanje in ki so po svoji kakovosti nevarne državi, javnemu redu, javni pravnosti, zdravju, varnosti oseb, imetju ali denarnega prometa. Zapadlost se pa lahko izreče samostojno, torej tudi tedaj, kadar se storilca ne more ureganjati in obsoditi. Zapadlost zadeva tudi zapuščino, če umre storilec po pravomočnosti dočne sodne odločbe. Izkušilo zapadnih stvari pa pripade državni blagajnici.

Ogrsko.

Zadnji izgredi v zbornici. — Justhova ponudba.

Meščanstvo mesta Mako, Juštovskega vol. okraja, je brez razlike strank izreklo min. predsedniku Khuenu ogorčenje zaradi zadnjih izgredov v zbornici. Izreklo je tudi, da so povsod sprejeli vest o razpuštvu zbornice kot olajšanje.

Preiskava zaradi izgredov se nadaljuje; v soboto je bilo zopet zasišanih več poslanec in nekaj stenografov. To so bile zadnje priče, ki so bile zasišane. Protokoli pojdejo sedaj na drž. pravdništvo.

Justh je prav velenitom napadal ogrsko časopisje, češ, da se je pri presojanju zadnjih izgredov postavilo na stališče vlade. Nek list sedaj očita Justh, da je kakih 10 dni pred onimi izgredi ponudil Khuenu kooperacijo svoje stranke, če bi Khuen prepustil Justh nekaj portfeljev. — Z ozirom na to vesi omoga lista je Khuen sporočil sledče: »V navedeni obliki vest ne odgovarja popolnoma detajlom onih poslov, ki so bili storjeni v svrhu kooperacije. Res pa je, da je bil na Justhovi strani govor o kooperaciji v zvezi z idejo zbornice ne razpustiti, kar bi pa bilo nezdržljivo s pravotnimi stališčem vlade.

Z ozirom na to pojasnilo Khuenovo so zopet izstopili štirje poslanci iz Justhove stranke.

Bosenske volitve.

Kakor smo že poročali se bodo vršile volitve v bosensko-hercegovski dež. zbor od 18. do 28. maja. Vabilno gibanje se že razvija. Kakšen bo pa izid v posameznih kurijah, pravoslavni, mohamedanski in katoliški, o tem ni mogoče še prav nicensar reči. Najmanj glede katoliške, hrvaške kurije. Tam bodo namreč volili tudi vsi katoliški nehrvaški uradniki, ki niti niso iz Bosne. Potem pa je tu tudi spor med nadškofom Stadlerjem in dr. Mandičem; na vsak način bo hrvaška delegacija v bosanskem dež. zboru neenotna. Tudi med pravoslavnimi Srbi sta dve stranki: konzervativna (pod vodstvom Šole in Kočića) in radikalna (pod vodstvom Stojanovića in Grđića). — Med mohamedani so štiri skupine, verdar je pa upati, da sklenejo pred volitvami kompromis. — Sliši se, da je izbrano že predsedstvo dež. zboru in sicer bo predsednik baje Srb dr. Zurunić, prvi podpredsednik mohamedan Ali bez Firduz in drugi podpredsednik Hrvat dr. Mandić.

Kralj Peter v Petrogradu.

Skoro vsi ruski listi prinašajo tazlage carjeve napitnice srbskemu kralju. — »Birževija Vjednost« pišejo: »V besedah gosudara imperatora se zreali ne le bratsko razmerje rusko-srbsko, temveč je načrtan tudi celi politični program. Če položimo te besede poleg onih, ki jih je nedavno slišal v Carskem Selu kralj Ferdinand, vidimo, da Rusija postavlja v ospredje idejo solidarnosti balkanskih držav, samostojnih, združenih po skupnih interesih... Kmalu se bodo pokazali blagodarni plodovi obiskov balkanskih vladarjev v Petrogradu in mirovnili, pa tvořnih iniciativ, katere jim daje ruski car. Balkanski vladarji so postali članki, ki vežejo Rusijo z mlatom Turčijo. Carierad, kamor pelje balkanske vladarje nadaljnja pot, sekundira Petrogradu. S tem se ustvarja na vzhodu nova situacija, koristna pač vsem soudleženim činitevem.«

»Novoje Vremja piše: »V napitnicah, katere sta spregovorila oba slovenska vladarja, gostitelj in gost, ni nicensar novega za rusko in

srbško častvo. Bratstvo oba narodov je napisano ne s črnilom, temveč z gorečo krvjo... V nedavni dobri je Rusija s veliko časom odvrala nevarnost, ki je Srbiji grozila vedenja napada. Srbji so se naučili spoznavati mogoče od nemogučega in tudi pri najornejši nezgodi znajo raslikovati prijatelja od sovražnika. Seskan slovenskih vladarjev se odlikuje s posebnostjo, na katero je treba obrniti splošno pozornost. Slovenski vladarji ne nagovarjajo gospodarsko-imperatorja v prizanem diplomatskem jeziku, temveč v jeziku svojega naroda. Gosudar imperator je govoril rusko, bolgarski kralj bolgarsko, srbski srbsko. S tem je rečeno vsem, ki to hočejo vedeti, da Rusija svojega jezika nikomur ne vsljuje in da naj slovenski narodi v medsebojnih zvezah ne rabijo tujih jezikov.«

Dnevne vesti.

+ »Slovenec in slovensko vseňilišče. »Edinost« piše: »Če že »Slovenec« pretaka sedaj cele poplave — rodoljubnega ogorčenja, ker meni, da se je »Zveza južnih Slovanov« odrekla junktumu med italijanskim in slovensko univerzo, potem pa ga vprašamo, naj nam pojessi, kje je bil s tem svojim ogorčenjem nedavno temu, ko se se ujegovi najtejši politični sorodniki in varvani v goriškem deželnem zbornu — in to ne morda le s kakim splošno državnim komunikjem v listih, ampak s konkretnim glasovanjem v zbornici v družbi najljutjejih naših sovražnikov — odrekli ne le junktumu, mar več sploh vsekih kompenzacij!!! Kje je bilo tedaj »Slovenec« ogorčenje, ki mu je sedaj v pretezo za prave orgije strankarske zbesnelosti? Mari je imel tedaj — piko na jeziku, ki pa jo — ko gre za kak toli priljubljenih mu žurnalističnih ekscesov — hitro izgublja tudi — brez operacije!! S tem svojim ekscesom je »Slovenec« le pokazal, kako globoko sega zastupljenje našega političnega življenja po strankarskem egoizmu in po irivolnosti strankarske žurnalistike. Vse naj gre na kose, ko kaže kaj dobička za stranko, oziroma, ako je prilike, da se političnegra drugomiljenika udari s sekiro po glavi, ne glede na to, da more udarec zadeti tudi skupno narodno stvar. Konkretnih slučajev bi lahko navedli, koliko nevsephov je že doživel naša narodna borba, zlasti od začetka vprašanja celjskega gimnazija pa do danes, ravno radi tega, da se vsaki dogodek v naši delegaciji brez potrebe prenaglijeno obeša na veliki zvon vse javnosti, mesto da bi se poskušalo stvari medsebojno pojasniti in popraviti. Naj le »Slovenec« zvon na vse velike zvonevo o svojem velikem rodoljubnem ogorčenju, sodba treznih in razsodnih ljudi pa ostaja ta, da se s svojim sedanjim nastopom lahko mišljeno in frivolno igra z najvišjimi interesimi naroda. Na njegova zasmehovanja in zasramovanja na našo adreso imamo le ta odgovor: z velikim govorom dr. Rybača v zbornici poslanec je bilo iz kompetentnih ust označeno naše stališče nasproti vsečiljšemu vprašanju!«

+ »Union« nemški hotel. Prišla je znana večja slovenska družba v hotel »Union«. Pikojo nahranili po vrsti: »Was gefällig? Bier!« Ko se ga zavrne slovenski, kaj hoče, vpraša še le slovenski: »pivo?« Na to pride jedilonosec in vpraša zopet le nemški: »Speisen gefällig?« dasiravno je čul slovenski pogovor države. Pri plačevanju je rabil natakar plačilne listke z reklamo za hotel »Union« tiskane v Curihu (v Ljubljani ni tiskaren) samo v blaženi nemščini. Na zahtevo, da napiše račun na listek Cyril - Metodove družbe ali vsaj na slovenski reklamni listek, odzovori, da ga nima, in se opravičuje, da to ni njegova krivda, češ, da mora rabiti listke, kakršne mu da ravnateljstvo. Notranji jezik, to je med uslužbenici hotela je izključno nemški. Natakarji hotela se drzejo na javnih zborovanjih v Ljubljani zahtevati nemške raznarde. Kdo še dvomi, da je hotel »Union« nemški hotel. O kavarni sploh ne govorimo.

+ Imenovanje. Finančni revizor v davčni upravi z. Ivan Skušek je pomaknjen v VII. činovni razred.

+ Iz finančne službe. Računski asistent Karel Gruber je imenovan za računskega oficiala v X. čin razredu.

+ Poštna vest. Občni zbor deželne skupine za Trst, Primorsko in Kranjsko, centralnega društva e. kr. poštnih adjunktov, oficijantov in aspirantov Avstrije, se bo vrnil dne 30. t. m. v društvenih prostorih državnih uslužbencev, Trst, via Bariera vecchia št. 8. I. ob 8. uri 30 min. Ker je stvar zelo važna se prvi vse

tovarši, da se občnega zbera v največjim številu udeležo.

— Slovensko deželno gledališče. Iz pisarne: »Dance, v tork te je prvo za nepar - abonent krašna, opo - opresljena in izredno teka Goldmarkova opera v štirih dejanjih »Sabeka kraljica«. — V četrtek se »Sabeka kraljica« drugič ponovi ter je to zadaja predstava v tekoči sezoni.

— Slovensko gledališče. V nedeljo je imela primadona gospa Nordgartova svoj časni večer. Peli so Goldmarkovo »Sabeko kraljico«. — Opera, ki je pisana v slogu velikih oper Meyerberovih, si je že osvojila vsa velika gledališča, kjer je stalno na programu. Posamezne vloge zatevajo od pevecov zelo mnogo, mnogo zahteva opera tudi od zbera in od orkestra. Če izvzamemo nekatere malenkosti, katerim se na našem malem odru sploh ni mogoče izogniti, moramo reči, da je opera uspela nadve častno. Naslovna vloga je bila v rokah gospe Nordgartove, ki je vnovič pokazala — kar že itak dano vemo — da zmore tudi najtejše partie v vsakem oziru brillantno. Njen v vsaki višini krasen glas, poln temperamenta in njena izborna igra sta to veliko partijo pripeljali do polne veljave. Gospa Nordgartova nam je na našem odru ustvarila celo vrsto krasnih postav, omenjam le njen izvrstno »Madame Butterfly« in njeni temperamentno »Tosco«, da izpustimo vse druge. Vsem ten se je vredno na stran postavila zdaj njena »Sabeka kraljica«. Žal, da način občinstva ni pravči v izražanju svojih simpatij! — Gospoj Nordgartovi vreden drug — akoravno nekoliko indisponiran — je bil gospod Fiala. Odličnih pevskih v igralskih zmožnostih našega dičnega prvega tenorista smo že ponovno omenili. Zato naj to pot omenimo samo, da je svojo težavno vlogo izpeljal v našo popolno zadovoljnost. — Gospod Vulakovič je bil v igri in petju — kakor vedno — izborn. — Gospodina Lvova je pela in igrala prikupljivo. Njen glas je posebno v višini zvenel krasno. — Gospoda Patotke veliki duhoven je bil prav dober; in slednjic ne smemo pozabiti gdè Thalerjeve, ki je svojo sicer neveliko vlogo izvedla prav izvrstno. Ta pevka čedalje bolj kaže svoje lepe pevske v igralskih vrlin — samo prilike ji je treba dati. — Orkester je pod takirko kapelnika gospoda Beniša svojo teško nalogo rešil preiznno. Zbor pa je bil parkrat netočen. — Včeraj popoldne so uprizorili dramatizirano Sketovo »Miklov Zalo«. Stvar je bila nastudirana slab in rezirana slab. Zato se s svojo sodbo o tej noviteti nečemo prenagliti. — Zvezre so igrali že znanega »Martina Krpana«; igrali so sicer bolje kot popoldne, lahko bi bilo pa seveda še bolje! Ničesar nečemo s tem ocitati našim igralcem in igralkam, ki so celo sezono po večini res marljivo izpolnjevali svoje naloge. Seveda za eno predstavo se res skoro ne izplača bogve koliko studirati. — Predstavi sta bili na körist našemu dramskemu osojju, ki se s tem za letos — nekateri tudi za vedenje — poslavila od nas.

— Letošnja šenklavška velikočna procesija je bila tako žalostna, kakor še nikoli. Udeležil se je nične razen pičlega števila oficijozov, ki so se je moral udeležiti, ter kakih 100 starih žensk razne žalostne zunanjosti. Drugače pa ni bilo nikogar pri tej procesiji, da se je po zatrdilu »Slovenčevem« versko načudenje in prepranje v Ljubljani uprav zadnji čas silno povspelo. Glede šenklavške procesije smo govorili s farani iz fare in dobili ta - le značilen odgovor: »Procesije, ki jo vodi škof, ki je naredil javno pohujanje, ne da bi bil za to pokazal le trohico kesanja, ampak se je že bahal s svojim umazanim spisom, take procesije se ne more udeležiti noben pošten katoličan!« Te in take besede so nam govorili možje iz klerikalnega tabora, ki so dandanes na zunaj še prisiljeni iti s to stranko, v srcu se jim pa gnjusi politika, ki jo uganja škof in njegov list »Slovenec«. — Priheli smo ta odgovor v dokaz, kako sodijo o škofu celo njegovi najvernejši in najzvestejši pristaši.

— Občni zbor šentpeterške moške in ženske podružnice Ciril - Metodove družbe v Ljubljani se vrši v četrtek, dne 7. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih »pri Zupančiu« na Sv. Martina cesti, po običajnem sporedu. Ker se ne bodo razpošiljala nosebna vabilia, se prisojijo p. n. gospoda člani in prijatelji podružnični, da se tega občnega zbera udeleži v mnogobrojnom številu.

+ Imenovanje. Finančni revizor v davčni upravi z. Ivan Skušek je pomaknjen v VII. činovni razred.

+ Iz finančne službe. Računski asistent Karel Gruber je imenovan za računskega oficiala v X. čin razredu.

+ Poštna vest. Občni zbor deželne skupine za Trst, Primorsko in Kranjsko, centralnega društva e. kr. poštnih adjunktov, oficijantov in aspirantov Avstrije, se bo vrnil dne 30. t. m. v društvenih prostorih državnih uslužbencev, Trst, via Bariera vecchia št. 8. I. ob 8. uri 30 min. Ker je stvar zelo važna se prvi vse

tovarši, da se občnega zbera v največjim številu udeležo.

— Slovensko deželno gledališče.

Iz pisarne: »Dance, v tork te je prvo za nepar - abonent krašna, opo - opresljena in izredno teka Goldmarkova opera v štirih dejanjih »Sabeka kraljica«. — V četrtek se »Sabeka kraljica« drugič ponovi ter je to zadaja predstava v tekoči sezoni.

— Slovensko gledališče. V nedeljo je imela primadona gospa Nord-

gartova v Ljubljani, se vrši jutri ob 3. popoldne v bančnih prostorih I. nadstropja. Dnevni red je sleden: Poročilo načelstva, poročilo nadzorstva, potrebo letnega računa, razdelitev čistega dobitka. Sprememba pravil in slučajnosti.

— Narodna založba ima jutri, v sredo, dne 30. t. m. ob 6. popoldne v prostorih »Narodne tiskarnice« svoj občni zbor.

— Komorni večer. Vstopnice po 2 K se dobivajo od danes naprej pri gospoj Šešarkovi v Šelenburgovi ulici.

— Družinski večer, ki ga prire- di Vajenska skupina N. D. O. v po-nedeljek (na praznik) 4. aprila t. l. v areni »Narodnega doma« bo gotovo zopet velezabaven. Na sprednu je med drugimi trdejanska Fr. K. Meškova dramatična slika iz življenja koroških Slovencev »Na smrt obsojeni«. Igra je zelo resna in nam kaže žalostne razmere našega tužnega Kotrotana. — Da se bode občinstvo tudi nasmejalo bo skrbelja enodejanska burka »Morilec v Kravji dolini«. So deloval bo tudi tamburaški zbor Vajenske skupine N. D. O. Obe igri ste pod režijo gosp. gledališčega režisera Nučiča izvrstno naštudirani. Družinski večer se vrši ob pogrnje-nih mizah. Ker se posebna vabilia vsled prevelikih stroškov ne bodo razpošiljala, upamo, da zadostujejo te vrstice vsakemu mladoljubu kat vabilia. — V pondeljek pa v »Na-rodni dom«.

— † Umrl je na veliko soboto in bil včeraj pokopan vpokojeni vodja mestne straže g. Lovro Breznik. Pokojnik, čigar prijazni obraz z velikimi brkami je že razodeval njegov veseli temperament, je bil izvrstven policijski funkcionar in pri tem odločno narodnega mišljanja. Užival je v vseh krogih splošne simpatije, kar je pač z ozirom na mnoge odijožnosti, ki jih nalaže policijska služba, nekaj izrednega. Breznik je bil tudi izredno močan človek in lahko bi bil navesti celo vrsto slučajev iz njegovega službovanja, v katerih je s svojo kolosalno močjo ugredno in na vsestransko zadovoljnost rešil prav sitne afere. Veseli mož, ki je bil z vsakim vlijudem in vsakemu postrežljiv, je moral zgodaj v pokoj. Ko je rotoval iz Trsta v Ljubljano sta v St. Petru trčila dva vlaka in Breznik je zadobil živčni šok, vsed kategorega je postal za službo nezmožen. Šele po dolgi pravdi mu je že ležeznicu plačala odškodnine 20.000 K. Od tedaj se je bavil zlasti s tičarstvom in ga bodo prijevalec velike lovške razstave, katerim je bil v znatni pomoci, zelo pogrešali. Vrli mož je po kratki bolezni nagloma umrl. Vsi, ki so ga poznali, mu ohranijo prijazni spomin. — Pogreb je bil včeraj popoldne izredno časten, dokaz, kako je bil rajnički priljubljen in spososten pri vseh slojih. Pogreba se je udeležil občinski svetovalec g. Matija Röthl, magistratni policijski svetnik g. Lauter, magistratni nadkomisar Semen, magistratni policijski komisar Jančič, inženir Endlicher in še več drugih uglednih gospodov. Svojemu tovariju je izkazal zadnjo čast korporativno cel prost oddelek mestne policijske straže z vodjem Hercogom na celu, ki je korakal v vencem pred krsto. Da so se pogreba udeležili za svojim sorokjem v častnem številu tudi Trnovčani in Krakovčani je umevno, saj ga je poznal vsak starček in vsak otrok. Bodu mu domača grunda lahka!

znača K 800. Kupljene kobile očita imenovano ministrstvo zopet prodajecem nazaj v oaksro, katere postanejo čez 6 let zopet last prodajalca.

Umrl je danes ob 2. 2. zjutraj po dolgi bolezni g. Stanko Dermalj. Pokojnik je s prav dobrim uspehom končal učiteljske študije. Svojemu poklicu, ki si ga je volil prvo po srcu, pa se žal ni mogel posvetiti, ker ga je preje ugrabila neprizanesljiva smrt. Vsak, kdor je pokojnika poznal, ve da ni ne mala žalost prišla nad vse njegove domače in pa nad vse njegove prijatelje in znanice. N. v. m. p.!

Iz Ilirske Bistre na Notranjskem se nam poroča, da je tamošnja podružnica čebelarskega društva imela svoj drugi redni občni zbor v prostorih tovarne testenin gg Znidarsič v Valenčiču. Najprvo pozdravi predsednik novzeloč člane ter izrazi željo, da bi podružnica malo bolj delovala, kakor dosedaj, ter da bi se vsi člani bolj zanimali za njo. Gosp. tajnik in blagajnik poroča, da ima podružnica sedaj 33 članov. — Blagajniški prebivalci začetkom leta 1910 znača 25 K 68 vin. — Nato so bili izvoljeni sledči gospodje v odbor, in sicer: Logar Anton, Rotter Josip, Strnad Radovan, Urbančič Mihael in Znidarsič Anton. — Skleplilo se je soglasno na predlog gosp. predsednika, da pristopi podružnica z enim deležem 10 K kot članica Čebelarskega združenja v Ilirski Bistriči. — Priporoča se glede eksportnih panjev, katere izda »Čebelarsko društvo (osrednje) v Ljubljani«, da nam slednja, ako le mogoče, pošle 5 panjev! Naroči se 1000 komadov razglednic, in sicer vseh vznoriki čebeljakov na slovenski zemlji, da se čebelarji seznanijo s čebelnjaki.

Uredi se prostor za čebelarje, kateri nimajo svojega zemljišča, ter se radi podpore naprosi osrednje društvo v Ljubljani. — Končno se sklepne povabiti osrednji odbor, da že uredi na občenem zboru dne 19 marca 1908 dana navodila.

Celjski Nemci, namreč oni, ki trobijo v rog »vahke«, sklicali bodo junija meseca t. l., tačas tedaj, ko je nameravan vseslovenski zlet »Sokolov« v Gabrju pri Celju, »Südösterreichischen Turngau«, i. j. nemške turnarje iz Štajerskega, Koroskega, Primorja in — Kranjske. — Očitno imajo namen, s tem preprečiti shod slovenskih »Sokolov«. Videti hočemo, kako stališče bode napram temu početju zavzemala vlada ... Izkustva iz zadnjih let nam ne obetajo kaj prida.

»Ein ehrlicher deutscher Mann« je po zatrdilu celjske »Deutsche Wacht« in graski »Tagespost« vodja nemške ljudske šole v Storaž pri Celju, prosluli Čmerek, alias Tschemerescog. — Ta možicelj bil je še pred par leti slovenskega mišljenja, je sin trdih slovenskih kmečkih staršev v Sv. Krizu pri Slatini, njegov brat je poštni nadoficijal v Gradeu ter vrio zaveden Slovence. Storski Tschemerescog pa je — ein deutscher Mann!! — Taki so Nemci med Slovenci na Spod. Štajerskem! Res, ponosno je lahko nemštvu na te izrodke neznačajnosti. In ljudje takega kalibra potem javkajo o zatiranju Nemcev med Slovenci!

V Laškem trgu na Spod. Štajerskem je bil izvoljen za načelnika tamošnji podružnici Ciril-Metodove družbe g. nadučitelj slovenske okoliške Šole g. Ivan Četina.

Vas pogorela. V petek ponoči je pogorela skoro vsa vas Berkovec v ljutomerskem okraju. Začala je hudo roka, kajti vaščanom je že večkrat nekdo v pismih grozil, da bo pozgal vso vas. V teku treh mesecev je res že petkrat gorelo, vendar so ogenj še vselej pogasi, tako da ni napravil prevelike skode. V petek pa radi hudega vetra ni bilo mogoče pogasti požara. Uničil je petnajst poslopij s krmo in gospodarsko opravo. Tudi nekaj živine je zgorelo.

Umrl je dne 24. t. m. g. Janez Višenjak, posestnik v Žamajcih pri Ptiju. Pokojnik je bil na prednega prepričanja in je vzgojil tudi svoje otroke v zavedne, na predne Slovence. Bil je skoro 30 let zupan v domaci občini in doig vristo let do svoje smrti član ptujskega okrajnega zastopa in si je pridobil zlasti za svoj ožji domači kraj veliko zasluga. Naj v miru počiva!

Tržaški vломilec in tatovi na delu. V viho Virginije vdove Rota v Rocoulu pri Trstu so vdri tiatovi in pokradli vse, kar jim je prišlo pod roke. — Samo ukradeno perilo se ceni nad 900 K. Med ukradenimi predmeti so se nahajale tudi tri takozvane mandoline in ena mandolina velike vrednosti. Policia je šla takoj na lov za loptovi. Posrečilo se ji je poizvedeti, da je neki Ivan Lipolt, 29letni dinar, stanjujoč v ljudske prenočišči v posesti dveh mandolin. Bil je takoj arretiran in je priznal, da je prodal obe mandolini za 8 K nekemu starinarju, a priznal je,

da je ostali dve dal v varstvo nekemu znancu. Policia je nato zaplenila vse štiri mandoline, ki so res ukradeni v gori omenjeni vili in zaprla več oseb, ki so zapletene v to tativno. Med zaprtimi je tudi neki nevaren tat in vломilec, 24letni Josip Jakomin iz Dekanov, kakor tudi neka ženska, Josipina Plesnica, pri kateri so dobili velik del ukradenih predmetov. — V soboto sta dva nevarna tata ob belem dnevu napadla branjeveca Ivana Peternela na trgu »Ponte Rosso« in mu hotela ukrasti listnico, v kateri je imel 200 K. Ker se je Peternel branil, je eden lopovov potegnil dolg nož in pretil z njim branjevcu. Ta je pričel kričati, da so prihitali redarji, sta lopova že zbežala, ali redarji so ju dohiteli in aretrirali. Predreza je: 27letni Silvi Sauri, kaznovan že neštetokrat radi tativin in je pod posebnim policijskim nadzorstvom, in 27letni Cezar Cossuta, oba iz Trsta. — Sauri je nekaj minut poprej ukradel kmetici Ivanka Žigon iz Komna novčarko iz rok, v kateri je bilo 8 K 50 vin.

Italijanska trikolora pred tržaškim sodiščem. Poročali smo svoj čas, da je na »Leginem« plesu v gledališču »Politeama Rossetti« v Trstu dne 1. februarja razvila neka maska italijansko trikoloro. Policia je hotela zastavo zapleniti, a je bila pri tem napadena od irredentistov in vržena iz gledališča in policijski kancelist Lovišek potolčen na tla in zlomljena mu sablja. Aretiran je bil edino mazzinjanec Karel Ferluga (puro sangue italiano!), ki se je imel v soboto zagovarjati pred tržaškim sodiščem, obožen javnega nasilstva in kričanja »Abbaso Austria« itd. Ferluga je bil obsojen na dva mesece teške ječe.

Vse za denar! Neki tržaški Slovence je postal minuli petek svoja dva otroka v cerkev k sv. Jakobu molit k božjemu grobu. Otroka pa sta se že čez nekaj minut vrnila ter povedala očetu, da pobira neki mož med cerkevnimi vrati denar. Kdor mu nič ne da, ga ne pusti v cerkev. Oče je dal otrokom nekaj novčicev za moža, menda je bil cerkovnik, in zdaj sta otroka neovirano prišla v cerkev. Je pač res: Tisto geslo »vse za vero« so že davno vrgli med staro Šaro; danes je pri njih je prišlo v polni veljavni geslo: »Vse za denar!«

Volosko - opatijske novice. Velika posestva prešla v domače občinske roke. Kakor že v soboto, dne 18. marca kratko javljeno v »Slovenskem Narodu«, nakupila je občina volosko - opatijska večino delnic vodovoda društva »Quarnero« v Opatiji, potem nekoliko delnic opatijske električne železnice, nekoliko delnic tovarne za led in veliki novi hotel »Lovrana«, stari hotel »Lovrana« in veliko tisoč kvadratnih metrov zemljišča v Lovrani za 1.236.000 kron. To vse je bilo dosedaj deloma v nemških rokah, a večina tega imetja je bila last francoske »Wagon lit« družbe, katera je pa ves svoj delež prodala volosko-opatijski občini. Seveda vse to gotovim privandracem, ki vedno mislijo, da je klin za nemški most do Adrije v našo zemljo že trdo zabit, ni prav, pa se bodo že morali počasi privaditi na dejstvo, da je tu doma Slovan. Nemci pa se le po naši milosti in dobroti med nami redijo. — Razmere pri opatijski elektroželeznici. Že dolgo se ni nihče bavil javno s to železnicu, ker se je vedno mislilo, da se bode sčasoma vse na bolje obrnilo, kakor je bilo tudi od početka rečeno. Temu pa vsaj dosedaj ni tako, ampak kakor je videti, gre vse vedno le bolj na slabše. Sprevodenki so še vedno strupeni Nemci. Rekord v nemški brezobzirnosti je pa dosegel sprevodnik, ki je imel službo v nedeljo, dne 20. marca t. l. ponoči pri zadnjem vlaku iz Lovrane na postajo Matulje. V vozu je bilo več Slovencev, izmed katerih je eden v slovenskem jeziku vprašal dotednega sprevodnika, ki je imel službo v nedeljo, dne 20. marca t. l. ponoči pri zadnjem vlaku iz Lovrane na postajo Matulje. Dobil je pa od te privardane in napihnjene grmanske duše slediči odgovor: »Das ist eine deutsche Firma, wir sprechen nicht windisch.« Nemška brezobraznost res že ne pozna nikakih mej. Od ravnatelje bi pričakovali malo več pravčnosti. Svetujemo pa vsem nemškim kričačem, naj jo poberejo tja, od koder so se k nam pritepli. Imamo dovolj domaćinov, ki so bolj sposobni za službo nego privardani Nemci. — Slovenci v Opatiji i. v. Voloski. V nedeljo, dne 20. marca se je sestalo na poziv v »Slovenskem Narodu« v kavarni »Central« lepo število Slovencev, izmed katerih se je izbral pripravljalni odbor, katerega dolžnost je, pripraviti pravila in vse potrebno za bodoče »Slovensko izobraževalno in podporno društvo za Opatijo, Volosko in okolico.« S tem se bode ustreglo vsestranski želji in pa potrebi takega društva. Če se združujejo Nemci, se moramo tem bolj združevati Slovencem.

Prvi korak je storjen in za njim morajo biti vse enako trdn in sigurni. — Tu je v Opatiji. Opatijo je obiskalo od 1. januarja do 15. marca t. l. 6400 oseb, od 14. marca do 15. marca jih je prišlo 356, a na 15. marca je bilo v Opatiji nastanjnih 3528 gostov, to je 598 vseh več, kakor pa ob istem času lanskega leta in 735 oseb več kakor lanskega leta od 1. januarja do 15. marca.

Seste. V soboto popoldne sta v Gradišču pred hišo št. 9 trčila skupaj kolesar Franc Valovšek in izvošček Maks Japelj. Kolesar je pripeljal iz dvorišča omenjene hiše v trenotku, ko je izvošček vozil mimo in je zadel v voz. V sledi sunka je kolesar padel toda se mu je sreči poškodovalo samo kolo. Ko je v soboto opoldne od »Novega sveta« po Mariji Tereziji cesti vozil izvošček Ivan Grun, je v naglici zavil v Novo ulico. Tam ga je pred vhodom hotel prehitel kolesar Martin Žlohar, ker je pa izvošček prenaglo zavil na levo stran je podrl kolesarja pred svoj voz. Žlohar se je pri padau telesno poškodoval. Kolo je izvošček vlekel še kakih 50 korakov naprej in ga pri tem tako pokvaril, da ima Žlohar 120 K škode. Na Turjaškem trgu je v soboto popoldne podrl na tla kolesar Josip Pleško Mihalja Cugelja, mesarskega pomočnika in ga na desni nogi telesno poškodoval.

Eksortovalo je orožništvo v petek v Gradiško Jakoba Poglaja v Maribor na Ivana Flandra, ki sta bila pri zadnjih poročnih obravnavah obsojena vsak na 3 leta ječe, ker sta kakor znano, pokradla na južnem kolodvoru več usnja in drugega blaga, pri Langu pa več mebljev in zime.

Pes popadel je v soboto petek Alojzija Kupina in na paleu lahko poškodoval. Pes je grizel kost, katero mu je deček hotel odvzet. Lastnik pesa je znan.

Vsled pomanjkanja pripravnih delavcev se je naprava novega parka na Taboru preložila na jesen.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 100 Macedoncev, 190 Hrvatov in 30 Slovencev, 25 Hrvatov je šlo v Buks, 40 v Eger, 30 v Inomost, 25 pa na Dunaj. 90 Lahov je šlo na Dunaj, 40 pa se jih je pripeljalo v Ljubljano.

Izgubljeno in najdeno. Branjevka Katarina Markovičeva je izgubila denarnico, v kateri je imela 150 K denarja. — Poslovodja g. Fran stare je izgubil srebrno uro z dvema krovoma z usnjato verižico, ki je imela kot obesek konjskoglavovredna 14 krov. — Uradnica vdova Marija Heren je izgubila svilnat dežnik. — Hišnik Jernej Padar je izgubil črno denarnico z manjšo sveto denarja. — Delavčeva žena Uršula Gaberščekova je izgubila črno usnjato denarnico z malo sveto denarja. Solski učenec Anton Bajda je izgubil srebrno remonto uro. — Neka gospa je izgubila zapestno verižico z brillantom. — Žena užitniškega pažnika Marija Pajkova je izgubila srebrno žensko uro. — Našel je sodni nadsvetnik g. Franc Andolšek, denarnico z manjšo sveto denarja. Prodajalka Elizabeta Korentova je našla usnjato denarnico z srednjo sveto denarja.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 3 knjigovojte, 4 kontoriste, 1 skladničnik, 1 potnik, 3 pomočniki mešane stroke, 2 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočniki specijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 2 blagajničarki, 2 kontoristinj, 6 prodajalk, 1 praktikant, 3 učenec in 1 učenka. Službe izče: 1 knjigovodja, 3 kontoristi, 1 korespondent, 2 poslovodja, 1 skladničnik, 2 potnika, 21 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki železniške stroke, 8 pomočnikov manufakturne stroke, 7 pomočnikov specijske stroke, 2 pomočniki modne in galerijske stroke, 6 kontoristinj, 9 blagajničark, 9 prodajalk, 2 učeneca in 1 učenka. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti malu odškodnini.

Uradne vesti. Pod skrbstvo sta prišla Ivan Albrecht, ključavničarski mojster in bivši hišni posestnik in trgovec v Kamniku, in Josipina Stroj, posestnikova hči v Zapužah. — Dne 25. aprila bo pri okrajni sodniji v Kamniku dražba zemljišča vlož. št. 117 kat. obč. Mengš s hišo štev. 24 v Mengšu v vrtom, njivami itd. Zemljišče je cenjeno 3417 K 13 v. — Isteča dne bo pri okrajni sodniji v Metliki dražba zemljišča vložna št. 391 K kat. obč. Grabrovec. Zemljišče je cenjeno 644 K. Najmanjši ponudek znaša 429 K 34 v.

Slovenski jug. — Slovenci v hrvatski luči. Nedeljski »Obzor« priobčuje obšire-

podlistek o »Slovenski Matici«. V uvodu pravi pisatelj med drugim: »V Slovencih je nastala doba, ko se je privatno knjigarsko založništvo tako lepo razvjetelo, da se mi Hrvati niti iz daleka ne moremo ponašati s takim založnikom, kakor je n. pr. Schwentner v Slovencih, da niti ne omenjam drugih. Med tem je stopilo na plan novo pokoljenje ljudi, spomembnih in voljnih, da delajo, in to je bil preporod za »Slovensko Matico«. Dočim je pri nas zavladala znana književna borba »mladih in starih«, so v Slovencih malci nastopili, da rešijo in obnove ustanove, ki so jih utemeljili »starci in najstarejši«. Ta napreduje »Slovenska Matica« in se prepraja, dočim v naši vladu stagnacija. Slovenei imajo vobče obilico ljudi, ne samo vsestransko, nego tudi temeljito izobraženih, a narodna društvena organizacija je tam tako krepka, da v tem oziru ne zaostajajo za Nemci, ki so jih prisili, da jih v tem pogledu posnemajo. Organizacija, smotrena, zavedna in odločna, stremi najprvo za tem, da reši to, kar že obstoji, a kadar vse to zadiha novo življenje, se stopi korak naprej. Neprestane novotarije ne spadajo v smotreno delo. Tako so se »mladi« Slovenci, sedaj že dorasli možje, ki so že končali šolo svojih »starih« in našli marsikaj neprimerenega v njihovem delovanju, odločili, da prevzemijo v svoje roke, kar koli je mogoče, in od tega časa kora ka malo slovenski narod naprej z naravnost orjaškimi koraki. To je dobra novega praveca v življenju slovenskega naroda. Ko sta se obe struji končno razšli in si razdelili prostor in se tem do gotove meje tudi pomirile, je narodna misel z naravnost elementarno silo prestopila prag ozkega slovenskega ozemlja, češč v sebi več moralne moči, nego je fizično v resnicu poseduje, in si isče delokrogia in poprišča svojemu delovanju tudi izven tega ozemlja. V tej novi dobi so Slovenci smotreno in resno delovali na to, da se okrepe v zvezi s Hrvati posebej in z južnimi Slovenci vobče. Semkaj spada vse ono, kar danes hočejo in delajo vse velika društva in vsi uglednejši podjetnici: da spleto čim največ niti med svojim in hrvatskim narodnim življem, trudeč se, da bi bila ta vez stalna, ki bi se ne dela več pretrgati, kakor se je to zgodilo že tolkokrat. Dočim so dosedaj vzpodbude k skupnemu delovanju prihajale v večinoma od Hrvatov, dohajajo sedaj od Slovencev. Ker pa Slovenci delujejo za najidealnejše težnje povsem realno in proračunjeno z vstajnostjo, ki je njim druge prirojena nego li nam, sem preprican, da bodo ob primerem odziv z naše strani dosegli tudi uspeh. Po tem uvodu, ki je pač prelaskav za Slovence, ocenjuje peseknige, ki jih je letos izdal »Slovenska Matica«, predvsem pa dr. M. Potočnikovo (ne Pogačnikovo) monografijo o Koroški.

Bosanski Srbi za narodno edinstvo. V Mostaru je velik izvajati nov srbski list »Rad« (Delen), glasilo nove srbske stranke. Te dni je »Rad« priobčil program svoje stranke. V tem programu čitamo: »Srbe, Hrvate in bosansko-hercegovinske mohamedance smatramo za en narod z dvema pravnima imenoma. Različnost narodnega imena in vere ne sme biti razlog, da bi se narod cepil, zakaj njegova moč leži v njegovem edinstvu in složnem delovanju.« Ta programna točka odgovarja brezvonomu moderemu naziranju vseh v resnicu naprednih srbskih in hrvatskih rodoljubov. Stranka »Rada« je torej moderna, napredna stranka, kar dokazujejo tudi druge točke njenega programa. Stranka namreč zahteva: »Osebno svobodo, svobodo tiska in govora, svobodo združevanja in zborovanja, svobodo vere in vesti, svobodo znanosti, svetost hišnega praga, pisemskega tajnosti, svobodo trgovine in obriti. Nadalje terja, da se odpravijo vse stanovske razlike in da se zajame ravnopravnost vseh veroizpovedanj na podlagi verske avtonomije v smislu načela ločitve cerkve od države. Iz teh podatkov je razvidno, da je program res modern in napreden. Bilo bi tore

štev zaradi hudočestva poneverjenja, drugoga pa zaradi hudočestva krivega pričevanja in napeljevanja h krivemu pričevanju. »Münch. A. Ztg.« pristavlja k temu: »Naš kmet je veren, še preveren! Dunovniki pridigujejo nerazsodnemu kmetu: Veruj in živi po veri, drugače te bo vrag vzel, sami pa ne dajo na vero nič, temuč v obilosti žive in si bašo žepe!« — Kakor pri nas!

* Duhovniška iznajdljivost. Amerikanci malo marajo za cerkev; to je splošno znano. Kdor pa vendarle gre v cerkev, tisti gotovo ne gre za to, da bi duhovniku malno napolnil. Tako je bil častiti župnik Percival Barker v Chicagu takoreč prisilen, da je odpravil moške pobiralce denarja med cerkvenimi ceremonijami, ker so dobivali same cente (najmanjši ameriški denar) in nebroj hlačnih gumbov. Moške pobiralec je nadomestil s petimi najlepšimi dekleti svoje fare. Uspeh pobiranja po dekletih je velikanski. Dočim je župnik preje dobival samo cente in gume, dobiva sedaj polne pehare samih »kvodrov« — četrtdolarje, ali pa poldolarje. Župnik je z dekleti zelo zadovoljen, kajti z njimi je dosegel še drug uspeh. V cerkev so namreč začeli prihajati tudi mladenci, ki preje cerkev niti pogledali niso. In da se dekletom prikupejo, mečejo v peharje same dolarje.

* Roparski napad. V četrtek zvečer je prišel v tobakarno na Stabenringu 12 na Dunaju okrog 20 let star človek, ki je zahteval dve kubi. Ko je prodajalka Ander postavila predenj šatuljo, da si izbere smodke, tedaj jo je zagrabil za vrat, skočil čez pult ter jo hotel potisniti v kot. Prodajalki se je slednji posrečilo, da je zbežala iz tobekarne v vežo. Napadalec je pograbil nato leseno posodo, v kateri je bil denar in hotel oditi. Na pragu je trčil skupaj z nekim rezervnim poročnikom. Vnel se je divji boj, v katerem je slednji napadalec podlegel. Imenuje se Arthur Grabler, rojen v Draždanih. Dunajska policija ga je dela pod ključ.

Knjizevnost.

Vaclav Beneš-Trébinsky. Kraljeva Dagmar. Zgodovinski roman, Prevel J. R. Zormanov. Slov. knjiz. 173—180. Tiskala in založila Goriška tiskarna A. Gabršček. Cena broširani knjigi 3 K 20 v. — Ravnotkar je izšlo to lepo delo znamenitega češkega pisatelja v slovenskem prevedu. Dejanje se vrši v dobi podprtja polabskih Slovanov. Glavno vlogo igra Draguška, hči češkega grofa Premysla, ki se je poročila z danskim kraljem Valdemarjem. Dasi je imela proti sebi vse danske pleme, se ji je posrečilo osvojiti si vsa sreca. Vse jo je ljubilo in Danci so prekrstili ime svoje kraljice slovenske krv v Dagmar. Mnogo zanimivega najde pisatelj in mnogo lepih in brdkih epizod iz zgodovine slovenskega plemena, polabski Slovanov je popisanih v tej knjigi. Knjiga bo gotovo vsakomur dobrodošla, zato jo pa tudi prav toplo priročamo.

Guy de Maupassant: Novele. Prevel Pastuškin. Tiskala in založila »Goriška tiskarna« A. Gabršček. Cena 3 K., po pošti 3 K 20 vin. Francoski spisatelj Guy de Maupassant je že nekoliko znan slovenskemu občinstvu, in ta knjiga vsebuje že drugo zbirko njegovih novel in črtic. (Prvo je prestavil dr. Ivo Šorli.) Maupassant se odlikuje po svojih kratkih novelah. Pastuškinova zbirka šteje 23 prav srečno izbranih novel Maupassanta, tega najizrazitejšega zastopnika francoske pripovedne literature mlajše materialistične smeri. Zato pa priporočamo prav toplo vsem to novo knjigo v prikladni žepni obliki.

Vse tu naznajene knjige so dobivatev v »Narodni knjigarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Telefonska in brzjavna poročila.

Odkrivani ministri. Dunaj, 29. marca. Cesar je podlil vodji poljedelskega ministrstva Josipu Po p p u dostojoanstvo tajnega svetnika, ministra notranjih del dr. H. a e r d t l a in načnega ministra grofa S t ü r g h k a pa pa je odlikoval z redom železne krone I. vrste.

Strašna nesreča. — Nad 500 ljudi zgorelo.

Budimpešta, 29. marca. Iz Szamara brzojavljajo: V vasi Škocjanec, ki leži ob reki Szamos in šteje 2000 prebivalcev, se je prigodila v nedeljo zvečer strahovita nesreča, ki je zahitevala nad 500 človeških žrtev. Vaščani so priredili ta večer velik ples na korist zakladu za zgradbo nove cerkve. Kot prostor zabave so določili velik kozelec, ki so ga krog in krog obili z deskami. Odprtino za vhod so napravili tako ozko, da je

mogel skoči njo samo posameznik. Krog in krog ob straneh so napravili za gledalce lesene klepi, zbito z žabljimi. Streha je bila seveda tudi lesena, deloma slama. Okrog 10. zvezder se je vnel papirnat lampion in v istem trenotku je bila v ogaju že tudij vaa streha. Med udležencem je nastala silna panika. Vse je hitelo, grozito krčajo, k izhodu. Na bežecu so padale iskre in goreče oglje, ki je palilo oblike množice. Ker je bil izhod precek, ni mogel skoro nihče skozi. Vse prostor je bil mahoma zavit v dim. Zenske so padale onesvescene na tla, preko njih trupel pa je brezobzirno drla množica. Toda le malo jih je uteklo usodi. Ob izhodu se je množica zajezila, v tem trenotku pa se je vdrl goreč stroj in streha in padla sta na množico. Po prvi štetvi je zgorelo 394 oseb, splošno pa se sodi, da se je ponearečilo nad 500 ljudi. Izmed 4 godb, ki so svirale pri prireditvi, so se rešili samo trije godeci. Županu Kovacsu so zgoreli žena, dva sina in hčerk. V vasi ni hiša, ki bi ne štela par žrtev. Rešilna dela so bila vzprično položaja skoro brezvrsna. V celi občini nimajo nobenega zdravnika, h katastrofi je prisel slučajno nek tuji zdravnik, ki je pomagal, kjer je mogel. Oblast je rekvirirala pionirje, ki spravljajo mrlje izpod gorečega tramovja. Mnogo trupel je popolnoma zmečkanih in pomandrih. Na pogorišču in v vsi okolici se razprostira tak grozovit smrad, da ljudje, udeleženi pri rešilni akciji, jedva dišejo. V vasi se sami vlada jok in stok. V vasi se preostali prebivalci so na pol zblaznili.

Budimpešta, 29. marca. Minister notranjih del Hieronimyi je nakazal strofijo v Škocjanu, ki se je poročila v Škocjanu in posojilnicu na Vrhniku; po 30 K: Dr. Karel Hinterlechner, Dunaj. Obretno pomožno društvo v Ljubljani in Okrajna posojilnica v Ormožu; po 20 K: ga. Ana Dobida v Trstu, K. A. na Jesenicah, Hranilnica in posojilnica na Dolu, Posojilnica v Framu in na Vranskem; 12 K: Posojilnica v Vojniku; po 10 K: Dr. Matko Heric, prof. v Št. Pavlu, Minka Hraščev v Radovljici, dr. Ivan Jenko, primarij v Ljubljani, dr. Leopold Poljanec, e. kr. prof. v Mariboru, Juri Šenk p. d. Maček, Jezerško in dr. Klement Seshun, odvetnik na Dunaju; 6 K: Dr. Karel Janežič, Volosko; po 5 K: notar Jakob Kogej v Postojni, Jak. Vrečko, e. kr. poštni nadkomisar, Zader, in dr. Fr. Žižek, Gradec; po 4 K: Jelena Badek, dr. Fr. Detela, vlad. svetnik v Ljubljani in Ivan Šorli, e. kr. nam. svetnik. Pazin; po 2 K: Fr. Abulner, Ljubljana; prof. Martin Mastnak, Gorica in prof. Saša Šantel, Pazin; 1 K: župnik Bolt, Bartol., Spod. Bernek. — Skupaj 1067 K. — Odbor se iskreno zahvaljuje za poslane darove in prosi z ozirom na veliko potrebo novih podpor. — Darove sprejema društveni blagajnik g. Ivan Lazar, nadrevident juž. žel. v p. Dunaj III., Reisnerstrasse 27.

Budimpešta, 29. marca. Iz Škocjanice javljajo, da so doslej, kajtor zatrjujejo uradni viri, potegnili izpod pogorišča 344 mrtvecev. Strošilo okvarjencev še ni dognano, znano pa je, da presega vsa domnevanja. Vse žrtev skupaj bo nad pol tisoč.

Brzovlaki na progi Solun - Bitolj. Solun, 29. marca. Na ukaz ministra je orientška železnica uvedla na progi Solun - Bitolj brzovlak, ki bo vozil dvakrat na teden.

Izseljevanje v Turčijo. Solun, 29. marca. Turška vlada je nakupila vas Aržan pri Aržanskem jezeru za 3000 turških lir, za 2300 lir pa vasi Sedlerce in Tribičino. V teh vasilah se nasele emigranti iz Bosne. Preteklo leto se je iz Bosne naselilo v solunskem vilajetu 628, v skopeljskem 428, v janinskem 248, jedrenškem pa 858 izseljencev. Vsi ti izseljeni so skorod izključeno iz Bosne in Hrvegovine.

Proti časopisu na Turškem. Carigrad, 29. marca. Vojno sodišče v Carigradu je izreklo razsodbo, da časopisi, pi so bili zbranjeni, ne smejo nadalje izhajati pod drugim imenom. Vsled te razsodbe bo moralno prenehati več listov.

Abecedna vojna v Albaniji. Carigrad, 29. marca. Vlada je izdala naredbo, da se mora albanski jezik v vseh državnih šolah poučevati z arabskimi pismenkami, dočim je v privatnih šolah dvoljena latinica.

Proti bolgarskim četnikom. Skopje, 29. marca. V bitoljskem okraju se je pojavilo več bolgarskih vstaških čet. Oblast je dala zapreti mnogo bolgarskih kmetov iz vasi Babin, Selšica, Slepče, Strugovo, Mrenovo in Leskovo, ker so na sumu, da so bili v zvezi s četniki.

Nadvojvoda Fran Ferdinand v Carigradu.

Berolin, 29. marca. Iz Carigrada javljajo, da se vrše med Carigradom in Dunajem pogajanja glede poseta avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinandu na turškem dvoru.

Kralj Peter v Rusiji.

Moskva, 29. marca. Prebivalstvo je povsod navdušeno pozdravljalo srbskega kralja ter mu prirejalo srčne ovacije. Snoči ob 7. se je kralj Peter odpeljal v Kijev. Kralj je daroval za revere v Moskvi 2700 frankov.

Poseti turškega sultana.

Carigrad, 29. marca. Vesti, da bo sultan Mohamed vrnil posest v Sofiji in Belgradu, se potrjujejo. Sultan odpotuje iz Carigrada prvo dni meseca majja. Na povratak iz Belgrada bo posetil Skoplje, Solun in Bitolj.

Car Nikolaj za kraljeviča Gjorgja.

Ptograd, 29. marca. Car Nikolaj je napram kralju Petru izrazil svojo nezadovoljnost, češ, da se je kraljeviča Gjorgja radi naravnosti malenkostne afere prestrogo kaznoval. Kralj Peter je odvrnil, da je kazen premestitve v Gornji Milanovac zahtevala vlada.

Kraljevič Gjorgij v ruski vojski?

Ptograd, 29. marca. Car Nikolaj se je izrazil napram kralju Petru, da je kraljeviču Gjorgiju vsek hip prost vstop v rusko vojsko.

Kralj Peter se odpove prestolu?

Belgrad, 29. marca. Pripravlja se baje velevalet dogodek. Govori se, da se bo kralj Peter, čim se vrne iz Carigrada, odpovedal prestolu na korist prestolonasledniku kraljeviču Aleksandru.

Kraljevič Aleksander na Dunaju.

Belgrad, 29. marca. »Dnevni List« javlja, da bo kraljevič Aleksander potoval na Dunaj, da čestita cesarju Franu Josipu na njegovih 80 letih. Takrat pa Aleksander ne bo več prestolonaslednik, marveč že kralj.

Za rusko vojno mornarico.

Ptograd, 29. marca. Gosudarstveni dumni jevlja, da bo kraljevič Aleksander potoval na Dunaj, da čestita cesarju Franu Josipu na njegovih 80 letih. Takrat pa Aleksander ne bo več prestolonaslednik, marveč že kralj.

Dne 21. marca: Davorina Souvan ingen.

voda, 80 let. Beethovenska ulica 7. — Ivan Peterca, klijučar, 36 let, Dolenjska cesta 21.

— Ivan Strekar, gostar, 79 let, Karlovška cesta 7.

Dne 22. marca: Ursula Suštar, pekova žena, 66 let na sv. Petra nasipu.

Dne 23. marca: Viktor Sušteršič, paznikov sin 2. leti, Krakovska ulica 11. — Fran Eger, trgovac, 73 let, Franca Jožefa cesta 3.

— Ivan Skraba, agent, 55 let, Poljanski nasip 8. — Terezija Bohinc, oskrbnikova vdova, 69 let, Dalmatinova ulica 7.

Dne 24. marca: Franja de Schiava, goštinčarka, 57 let, Kolodvorska ulica 24.

Dne 25. marca: Rudolf pl. Detela, c. kr.

orož. ritmojster, 38 let, Zaloška cesta 11.

Dne 26. marca: Emma Schneider, trgovčica hči, 6 let, Dunajska c. 16. — Helena Baraga, gostja, 60 let, Radeckega cesta 11.

— Alojz Lahainer, zasebni uradnik, 33 let.

— Slomškova ulica 7. — Lovro Breznik, polic. stražniški vodja v p. 43 let. Opekar-

čka cesta 36.

Dne 27. marca: Božidar Štrukelj, živ. delavec,

60 let.

Dne 28. marca: Jožeta Kerševič, strežnica, 70 let.

Dne 29. marca: Ivan Pugelj, kajzar, 40 let.

Darila.

Podpornemu društvu za slovenske visokošole na Dunaju so dalje poslali: 225 K: Ljubljanska kreditna banka; 200 K: Posavec na Dunaju; po 100 K: inž. Gustav Pištroutz, tehnič. vodja na Dunaju in Hranilno in posojilno društvo v Ptuju; po 50 K: Mestno županstvo v Kranju; Posojilnica v Ribnici in Kmetijska posojilnica na Vrhniku; po 30 K: Dr. Karel Hinterlechner, Dunaj. Obretno pomožno društvo v Ljubljani in Okrajna posojilnica v Ormožu; po 20 K: ga. Ana Dobida v Trstu, K. A. na Jesenicah, Hranilnica in posojilnica na Dolu, Posojilnica v Framu in na Vranskem; 12 K: Posojilnica v Vojniku; po 10 K: Dr. Matko Heric, prof. v Št. Pavlu, Minka Hraščev v Radovljici, dr. Ivan Jenko, primarij v Ljubljani, dr. Leopold Poljanec, e. kr. prof. v Mariboru, Juri Šenk p. d. Maček, Jezerško in dr. Klement Seshun, odvetnik na Dunaju; 6 K: Dr. Karel Janežič, Volosko; po 5 K: notar Jakob Kogej v Postojni, Jak. Vrečko, e. kr. poštni nadkomisar, Zader, in dr. Fr. Žižek, Gradeč; po 4 K: Jelena Badek, dr. Fr. Detela, vlad. svetnik v Ljubljani in Ivan Šorli, e. kr. nam. svetnik. Pazin; po 2 K: Fr. Abulner, Ljubljana; prof. Martin Mastnak, Gorica in prof. Saša Šantel, Pazin; 1 K: župnik Bolt, Bartol., Spod. Bernek. — Skupaj 1067 K. — Odbor se iskreno zahvaljuje za poslane darove in prosi z ozirom na veliko potrebo novih podpor. — Darove sprejema društveni blagajnik g. Ivan Lazar, nadrevident juž. žel. v p. Dunaj III., Reisnerstrasse 27.

Zahvala. — Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Idrija, izreka iskreno zahvalo gospodovi Mr. Kavčiču, kavarnej v Idriji za blagodušni dar 7 krov 50 vin.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Izvid gda. dr. Barbarja knez, bolgarskega podpolkovnika v rez. v Sofiji (Bulgarsko). Gdu. J. Serravallu v Trstu.

Prijetno dolžnost mi je s tem potrditi, da Vaše kina-vino z žležom že več let z izbornim uspehom odrejam za vse slabosti kjer je na mestu noranje dovajanje železa. Serravallovo kina-vino z žležom je izborni tvorčnost in roboranu.

V Sofiji, 14. junija 1907.
Dr. Barbar.

Podpisana javljata tužno vest, da je njih iskreno ljubljeni soprog, odnosno brat, svak in stric, gospod

Janko Hudovernik

c. kr. notar v Kranjski gori

danes zjutraj po dolgi, mučni bolezni mirno zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bodo v četrtek, dne 31. marca 1910 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališču v Kranjski gori.

V Kranjski gori, dne 29. marca 1910.

Marcus Hudovernik roj. Gorjup soprog.

Aleksander Hudovernik, c. kr. notar brat.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. marca: Davorina Souvan ingen.